

Sygn. akt IV U 438/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lutego 2016r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Katarzyna Antoniak

Protokolant	st. sekr. sądowy Marta Żuk

po rozpoznaniu w dniu 12 lutego 2016r. w Siedlcach na rozprawie

odwołania A. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 3 marca 2015 r. (Nr (...))

w sprawie A. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że ubezpieczonej A. B. przysługuje prawo do wypłaty renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1.03.2015 r. do 31.08.2017 r.

Sygn. akt IV U 438/15

UZASADNIENIE

Decyzją z 3 marca 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z urzędu wstrzymał wypłatę na rzecz A. B. renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Odwołanie od w/w decyzji złożyła A. B. wnosząc o jej zmianę i ustalenie, że przysługuje jej prawo do dalszej wypłaty renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy przyznanej decyzją z 25 września 2014r. na okres od 1 lipca 2014r. do 31 sierpnia 2017r. W uzasadnieniu stanowiska wskazała m.in., że komisja lekarska ZUS, która badała ją już po przyznaniu prawa do renty, uznała ją za zdolną do pracy podważając w ten sposób wcześniejsze rozpoznanie dwóch prowadzących ją lekarzy psychiatrów oraz lekarza orzecznika ZUS. Nadto podniosła, że wraz z orzeczeniem komisji lekarskiej ZUS otrzymała zaskarżoną decyzję o wstrzymaniu wypłaty renty, która nie posiada uzasadnienia będącego obligatoryjnym elementem decyzji (odwołanie k.1 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, wskazując że zaskarżona decyzja wydana została na podstawie orzeczenia komisji lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z 5 lutego 2015r., która nie

stwierdziła u ubezpieczonej niezdolności do pracy, a odwołanie nie wnosi do sprawy żadnych nowych okoliczności, które uzasadniałyby zmianę tej decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.2-3 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczona A. B. na mocy decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z 25 września 2014r. uprawniona była do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w okresie od 1 lipca 2014r. do dnia 31 sierpnia 2017r. (decyzja z 25 września 2014r. o ustaleniu prawa do renty k.26 akt rentowych). Powyższa decyzja wydana została na podstawie orzeczenia lekarza orzecznika ZUS z 28 sierpnia 2014r. uznającego ubezpieczoną za częściowo niezdolną do pracy od 10 marca 2011r. do 31 sierpnia 2017r. (orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z 28 sierpnia 2014r. k.20 akt rentowych).

W toku pobierania renty, w dniu 12 grudnia 2014r. Naczelny Lekarz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w nadzwyczajnym trybie nadzoru nad ustaleniami orzeczniczymi skierował sprawę do komisji lekarskiej Zakładu (pismo z 12 grudnia 2014r. k.36 akt rentowych). W wykonaniu powyższego, po zbadaniu ubezpieczonej i ponownej analizie dokumentacji medycznej komisja lekarska ZUS w orzeczeniu z 5 lutego 2015r. ustaliła, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy (orzeczenie komisji lekarskiej z 5 lutego 2015r. k.38 akt rentowych). W oparciu o powyższe orzeczenie, zaskarżoną decyzją z 3 marca 2015r. organ rentowy wstrzymał ubezpieczonej dalszą wypłatę renty z tytułu niezdolności do pracy od 1 marca 2015r. (decyzja z 3 marca 2015r. k.42 akt rentowych).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej A. B. zasługiwało na uwzględnienie.

Jak wynika z powyższych ustaleń decyzją z 25 września 2014r. organ rentowy przyznał ubezpieczonej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w okresie od 1 lipca 2014r. do 31 sierpnia 2017r. W toku pobierania w/w świadczenia – w grudniu 2014r. Naczelny Lekarz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w nadzwyczajnym trybie nadzoru nad ustaleniami orzeczniczymi skierował sprawę do komisji lekarskiej Zakładu. W ocenie Sądu, nadzwyczajny tryb, który został zastosowany w sprawie - pomimo ustalenia przez komisję lekarską, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy - nie uzasadniał wstrzymania wypłaty renty. Podkreślenia wymaga, że decyzja przyznająca ubezpieczonej prawo do renty uzyskała walor prawomocności.

W podobnym stanie faktycznym wypowiedział się Sąd Najwyższy w sprawie I UK 190/13 stwierdzając, że zmiana z urzędu prawomocnej decyzji o przyznaniu renty nie może być dokonana w oparciu o wydane – w wykonaniu uprawnień nadzorczych Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych - orzeczenie komisji lekarskiej oparte wyłącznie na odmiennej ocenie dowodu z orzeczenia lekarskiego będącego podstawą poprzedniej decyzji (art.14 ust.5 pkt 3 w związku z art.114 ust.1 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.). Sąd Najwyższy wskazał, że niezależnymi od siebie przesłankami wstrzymania prawa do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy są stwierdzenie, że prawo do tych świadczeń nie istniało, jak też wykazanie, że prawo to istniało, lecz ustało wskutek zmiany okoliczności. Obydwie te przesłanki wymienione są w art.134 ustawy emerytalnej, lecz tylko jedna w art.107 tej ustawy. Zapobieżeniu ustaleniu prawa na podstawie orzeczenia lekarza orzecznika budzącego uzasadnione podejrzenia co do zgodności ze stanem faktycznym lub zasadami orzecznictwa o niezdolności do pracy służyć ma przysługujące Prezesowi Zakładu w toku postępowania regulowanego w art.14 ustawy emerytalnej i w rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 14 grudnia 2004r. w sprawie orzekania o niezdolności do pracy, uprawnienie zgłoszenia zarzutu wadliwości orzeczenia (art.14 ust.2d ustawy emerytalnej i §13 rozporządzenia). Łącznie z takim zarzutem Prezes może przekazać sprawę do rozpatrzenia komisji lekarskiej. Wykonywanie czynności nadzorczych przez Prezesa Zakładu, jako podmiotu sprawującego zwierzchni nadzór nad prawidłowością i jednolitością stosowania zasad orzecznictwa lekarskiego, nie jest wyłączone także po wydaniu i uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń, a to w trybie art.14 ust.5 pkt 3 ustawy emerytalnej. To, czy zmienione w drodze nadzoru orzeczenie lekarskie może - i w jakich warunkach - być podłożem wydania nowej decyzji, wymaga jednak odniesienia się do ugruntowanego w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądu co do związania stanem prawnym wynikającym z prawomocnej decyzji administracyjnej, której zmiana - w drodze ponownego rozpatrzenia uprawnień - może nastąpić wyłącznie na zasadach określonych w art.114

ust.1 ustawy emerytalnej, a więc ze względu na mające wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość, przedłożone nowe dowody lub ujawnione okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji. Korekta błędu w ocenie dowodów w nowym orzeczeniu lekarskim nie przekłada się wprost na możliwość wzruszenia prawomocnej decyzji (tak w uchwale Sądu Najwyższego z 5 czerwca 2003r., III UZP 5/03, OSNP 2003 nr 18, poz. 442 oraz w wyrokach: z 28 stycznia 2004r. w sprawie II UK 228/03, OSP 2006 nr 10, poz.118, z 5 maja 2005r. w sprawie III UK 242/04, OSNP 2006 nr 3-4, poz. 54 i z 4 października 2006r. w sprawie II UK 30/06, OSNP 2007 nr 19-20, poz. 289).

Sąd Najwyższy w powołanym wcześniej wyroku z 3 grudnia 2013r. wydanym w sprawie I UK 190/13 (OSNP 2015/2/28) wskazał także, że odmienna ocena dowodów jako przyczyna wstrzymania prawa do świadczeń z tytułu niezdolności do pracy wprowadza niedopuszczalne w państwie prawnym poczucie niepewności u osób pobierających świadczenia. W konsekwencji naprawienie domniemanego przez organ rentowy błędu co ustaleń nie może nastąpić na podstawie art.107 ustawy emerytalnej, jak też w wykonaniu uprawnień nadzorczych Prezesa ZUS, gdy po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń nie zostaną przedłożone nowości wskazane w art.114 ust.1 ustawy. Stanowisko takie znajduje również uzasadnienie w treści art.1 Protokołu Nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonego w Paryżu w dniu 20 marca 1952r. (Dz.U. z 1995r. Nr 36, poz.175 ze zm.), stanowiącego o ochronie własności i szerzej praw nabytych

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, należy stwierdzić, że nie zostały przedłożone żadne nowe dowody czy też ujawnione okoliczności istniejące przed wydaniem decyzji a wcześniej nieznanne, lecz jedynie Prezes Zakładu za pośrednictwem Naczelnego Lekarza ZUS, wykorzystując przysługujące mu uprawnienia dokonał ponownego zbadania sprawy i przekazał ją do komisji lekarskiej ZUS. Jednak fakt, że takie uprawnienia istnieją nie oznacza automatycznie, że daje to prawo do wstrzymania wypłaty świadczenia i zmiany prawomocnej decyzji o prawie do renty z tytułu niezdolności do pracy. Okoliczności pozwalające na ponowne ustalenie prawa do świadczenia zostały regulowane w art.114 ust.1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Powołany przepis stanowi, że prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość. W ocenie Sądu, w niniejszej sprawie takie wyjątkowe okoliczności nie zachodzą. Okoliczności takiej nie stanowi błędne ustalenie (w ocenie organu rentowego) przez lekarza orzecznika w orzeczeniu z 28 sierpnia 2014r., że ubezpieczona jest częściowo niezdolna do pracy. Sąd Okręgowy w całości podziela przedstawione wyżej stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z 3 grudnia 2013r. (I UK 190/13). Skoro bowiem organ rentowy przyznał ubezpieczonej prawo do świadczenia i ubezpieczona pobierała to świadczenie w okresie od 1 lipca 2014r. do 28 lutego 2015r., to organ rentowy nie miał podstawy do wstrzymania wypłaty świadczenia, tylko dlatego, że wydając decyzję z 25 września 2014r. oparł się na błędnej ocenie stanu zdrowia ubezpieczonej dokonanej przez lekarza orzecznika. Samo odmienne orzeczenie komisji lekarskiej Zakładu nie daje podstawy do wstrzymania wypłaty renty. Organ rentowy z chwilą wydania w dniu 28 sierpnia 2014r. orzeczenia przez lekarza orzecznika miał 14 dni na wniesienie zarzutu wadliwości. W niniejszej sprawie zarzut taki nie został zgłoszony. Z tych względów uznać należało, że decyzja z 3 marca 2015r. wstrzymująca dalszą wypłatę na rzecz ubezpieczonej renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy została wydana bez podstawy prawnej. Niezależnie od powyższego wskazać należy, że dopuszczony przez Sąd dowód z opinii biegłych psychiatry, psychologa, neurologa i endokrynologa wskazuje, że wbrew ustaleniom komisji lekarskiej ZUS ubezpieczona jest osobą częściowo niezdolną do pracy (opinia k.9-14 i 16-17 akt sprawy).

Mają na uwadze powyższe okoliczności na podstawie art.477¹⁴ §2 kpc, Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że A. B. przysługuje prawo do wypłaty renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w okresie od 1 marca 2015r. do 31 sierpnia 2017r.